

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาแบบฝึกยูนักรคิด สาระประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนบ้านวังคิน และสร้างแบบประเมินแบบฝึก แผนการจัดการเรียนรู้ใช้ประกอบกับแบบฝึกและแบบวัดทักษะการคิด กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้เชี่ยวชาญ ที่ใช้ในการประเมินความเหมาะสมของแบบฝึก ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ ครูหัวหน้าวิชาการ โรงเรียน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ครูผู้เชี่ยวชาญการสอนด้านสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 5 คน และผู้ทรงคุณวุฒิที่ใช้ในการตรวจสอบแบบฝึก แบบประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบวัดทักษะการคิด ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญการสอนวิชาสังคมศึกษา จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วยแบบฝึกยูนักรคิด สาระประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แบบประเมินแบบฝึกยูนักรคิด สาระประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้และแบบวัดทักษะการคิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอข้อมูลด้วยตารางประกอบ ความเรียงบรรยายและ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (IOC) สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

1. ผลการพัฒนาแบบฝึกยูนักรคิด สาระประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนบ้านวังคิน จำนวน 6 ชุด ใช้เวลา 10 ชั่วโมง มีรายละเอียดดังนี้ แบบฝึกชุดที่ 1 สุริยคติ ชุดที่ 2 จันทรคติ ชุดที่ 3 ความต่างของเวลา ชุดที่ 4 ลำดับเวลา ชุดที่ 5 เวลากับเหตุการณ์ ชุดที่ 6 ภาพและเวลา แต่ละชุดประกอบด้วย ชื่อชุดฝึก ชื่อกิจกรรมตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ คำชี้แจง เงื่อนไขเวลา ที่ใช้ทำแบบฝึก

2. ผลการประเมินความเหมาะสมของแบบฝึกยูนักรคิดสาระประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนบ้านวังคิน พบว่า โดยรวมแบบฝึกยูนักรคิดที่มีความเหมาะสมมากอยู่ในระดับ โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือแบบฝึกชุดที่ 5 แบบฝึกยูนักรคิดที่มีความเหมาะสมมากอันดับสอง คือ แบบฝึกชุดที่ 4 และชุดที่ 6 แบบฝึกยูนักรคิดชุดที่มีความเหมาะสมมากอันดับสาม คือ แบบฝึกชุดที่ 3 แบบฝึกยูนักรคิด

ที่มีความเหมาะสมมากเป็นอันดับสี่ คือ ชุดที่ 2 แบบฝึกยูนักรคิดที่มีความเหมาะสมมากเป็นอันดับสุดท้ายคือ ชุดที่ 1 ค่าเฉลี่ยการประเมินแบบฝึกยูนักรคิดทั้ง 6 ชุดมีความเหมาะสมมาก

3. ผลการประเมินความเหมาะสมของแบบวัดทักษะการคิด สาระประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนบ้านวังดิน พบว่า ผลการประเมินแบบวัดทักษะการคิด ทั้ง 5 ชุด พบว่ามีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมระหว่าง 2.88-3.00 โดยรวมแบบวัดทักษะการคิด ที่มีความเหมาะสมมากอยู่ในระดับโดยค่าเฉลี่ยความเหมาะสมสูงสุดคือชุดที่ 5 แบบวัดทักษะการคิด ที่มีความเหมาะสมมากเป็นอันดับสอง คือ ชุดที่ 2 แบบวัดทักษะการคิดที่มีความเหมาะสมมากเป็นอันดับสาม คือ ชุดที่ 1 และ ชุดที่ 4 แบบวัดทักษะการคิดที่มีความเหมาะสมมากเป็นอันดับสุดท้ายคือ ชุดที่ 3 ค่าเฉลี่ยโดยรวมของแบบวัดทักษะการคิดทั้ง 5 ชุด มีความเหมาะสมมาก

อภิปรายผล

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า แบบฝึกยูนักรคิด สาระประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนบ้านวังดิน ได้แบบฝึกที่เน้นการฝึกทักษะการคิด จำนวน 6 ชุด รวมชั่วโมง 10 ชั่วโมง คือ แบบฝึกชุดที่ 1 ดวงอาทิตย์ พิชิตเวลา ชุดที่ 2 ดวงจันทร์ผันแปรเวลา ชุดที่ 3 ความต่างของเวลา ชุดที่ 4 ลำดับเวลา ชุดที่ 5 เวลากับเหตุการณ์ ชุดที่ 6 ภาพและเวลา แต่ละแบบฝึกจะมีกิจกรรมที่ฝึกทักษะการคิดของนักเรียนครูผู้สอน สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน สาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างแบบฝึกที่เน้นทักษะการคิดและเนื้อหาสาระที่นำมาใช้ในการสร้างแบบฝึกผ่านการค้นคว้าเป็นอย่างดี มีการศึกษาทฤษฎี หลักการสร้างโดยผู้ศึกษาได้ นำ ทฤษฎีการเรียนรู้แบบเชื่อมโยงของ ธอร์นไคค์ คือ กฎแห่งความพอใจ และกฎแห่งการฝึกหัด ผู้ศึกษาประยุกต์ใช้กฎแห่งความพอใจ ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ครูต้องเร่ง ย้ำย้ำ มอบหมายงานที่ผู้เรียนสามารถทำได้สำเร็จ แนะนำ ชมเชย และส่งเสริมความก้าวหน้า หาอุปกรณ์ที่แปลกใหม่น่าสนใจ ส่วนกฎแห่งการฝึกหัดได้ประยุกต์ใช้กฎแห่งการฝึกหัดในการสร้างแบบฝึกยูนักรคิด โดยแบบฝึกที่สร้างขึ้นจะต้องมีกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ความรู้อยู่เสมอ ได้พบสถานการณ์ใหม่ๆ หรือกิจกรรมใหม่ๆ การฝึกทักษะการคิดในแบบฝึกแต่ละชุด ครูผู้สอนต้องให้นักเรียนเข้าใจ รู้จุดมุ่งหมายในแบบฝึกตามไปด้วยและเน้นให้นักเรียนประยุกต์ใช้ความรู้นั้นในปัญหาต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับที่อารี ตันท์เจริญรัตน์ (2522 : 95) กล่าวไว้ว่า กฎแห่งความพอใจใช้ในการสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน ดังนี้ ครูที่เร่ง ย้ำย้ำ สนุกสนาน

กับการทำงานของตน งานที่คลุมอบหมาย ควรมีความหมาย มีคุณค่าสอดคล้องกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน มอบหมายงานที่เขาสามารถจะทำได้สำเร็จบ้าง ควรให้เขารู้ผลสำเร็จของเขา แนะนำ ชมเชย และส่งเสริมความก้าวหน้าต่าง ๆ ให้เขาเกิดความพอใจ หาอุปกรณ์ที่แปลกใหม่น่าสนใจ กฎแห่งการฝึกหัด ใช้ในการฝึกหัดทำบ่อยๆ ย้อนนำมาซึ่งความถูกต้องสมบูรณ์ การฝึกหัดจะทำให้เกิดผลสมบูรณ์นั้น จะต้องตั้งบนรากฐานที่ว่าผู้กระทำหรือผู้ฝึกหัดจะต้องมีความตั้งใจ สนใจ มีแรงจูงใจ รู้เป้าหมายและคุณค่าของสิ่งที่ตนทำซ้ำๆ สามารถนำกฎนี้ไปใช้ในห้องเรียนได้ ดังนี้ หาโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ความรู้อยู่เสมอ ครูควรจะหมั่นทดสอบหรือตั้งคำถามมากๆ ให้นักเรียนได้พบสถานการณ์ใหม่ๆ หรือกิจกรรมใหม่ๆ อยู่เสมอ ให้นักเรียนเข้าใจจุดมุ่งหมายตามไปด้วยและเน้นให้นักเรียนประยุกต์ใช้ความรู้นั้นในปัญหาต่างๆ แทนที่จะให้ท่องเหมือนนกแก้ว ครูควรใช้การอภิปรายเข้าช่วย อีกประการหนึ่งคือ กฎแห่งความพร้อม การเรียนจะมีประสิทธิภาพมากที่สุด เมื่อผู้เรียนพร้อมที่จะเรียน ความพร้อม อาจหมายถึง วุฒิภาวะ ระดับสติปัญญา พื้นความรู้ แรงจูงใจที่จะเรียน คือ กฎแห่งความพอใจ และกฎแห่งการฝึกหัด ผู้ศึกษาประยุกต์ใช้กฎแห่งความพอใจ ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ครูต้องร่าเริง ยิ้มแย้ม มอบหมายงานที่ผู้เรียนสามารถจะทำได้สำเร็จ แนะนำ ชมเชย และส่งเสริมความก้าวหน้า หาอุปกรณ์ที่แปลกใหม่น่าสนใจ ส่วนกฎแห่งการฝึกหัดได้ประยุกต์ใช้กฎแห่งการฝึกหัดในการสร้างแบบฝึกยูนักรคิด โดยแบบฝึกที่สร้างขึ้นจะต้องมีกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ความรู้อยู่เสมอ ได้พบสถานการณ์ใหม่ๆ หรือกิจกรรมใหม่ๆ การฝึกทักษะ การคิดในแบบฝึกแต่ละชุด ครูผู้สอนต้องให้นักเรียนเข้าใจ จุดมุ่งหมายในแบบฝึกตามไปด้วย และเน้นให้นักเรียนประยุกต์ใช้ความรู้ในปัญหาต่างๆ

อีกทั้งการสร้างแบบฝึกที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเองได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน มีอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ คอยให้คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไข นอกจากนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เริ่มจากการศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระประวัติศาสตร์ ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551 : 92) ศึกษาเกี่ยวกับทักษะการคิดที่เหมาะสมกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แบบฝึกยูนักรคิดทุกชุดได้ผ่านการตรวจสอบทุกขั้นตอนจากอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ จากผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเหมาะสมและจากการประเมินของผู้ประเมินจำนวน 5 คน ได้ผลของการประเมินอยู่ในระดับที่เหมาะสมจึงทำให้แบบฝึกแบบวัดทักษะการคิดและแผนการจัดการเรียนรู้ มีคุณภาพ ทั้งนี้เกิดจากกระบวนการดังต่อไปนี้

แบบฝึกยูนิกคิด สาระประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนบ้านวังดิน ที่สร้างขึ้นผ่านขั้นตอนการสร้างที่เป็นระบบ
ตั้งแต่การศึกษากระบวนการในการสร้างแบบฝึก การวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้
แกนกลาง และรายละเอียดของเนื้อหาเพื่อนำมาวางแผนจัดเนื้อหาให้เหมาะสมกับเวลา
และเหมาะสมกับแบบฝึกในแต่ละชุด ซึ่งแบบฝึกที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจึงมีความสมบูรณ์ ประกอบ
ไปด้วยคู่มือการใช้เป็นการกำหนดบทบาทของครูผู้สอน การเตรียมการสอนช่วยทำให้สร้าง
ความมั่นใจให้แก่ครูผู้สอนในการใช้แบบฝึกซึ่งสามารถดำเนินการตามขั้นตอนที่เสนอไว้ในคู่มือ
การใช้ อีกทั้งคู่มือการใช้ ยังช่วยให้นักเรียนทราบบทบาทของตนเองว่าจะต้องปฏิบัติกิจกรรม
อย่างไรนักเรียนจึงทราบแนวทางในการเรียนอย่างถูกต้อง จะทำให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์
ของแบบฝึกกิจกรรมในแบบฝึกเป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียน ได้ฝึกทักษะการคิด ได้ค้นหาคำตอบ
เพื่อที่จะได้เกิดองค์ความรู้ด้วยตนเอง ครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำเท่านั้น แบบฝึกที่สร้างขึ้น
จึงเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาศักยภาพผู้เรียนแต่ละคน สอดคล้องกับ ยูพา ยัมพงษ์ (2522 : 15) ได้สรุป
ประโยชน์ของแบบฝึกว่า แบบฝึกช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะการที่
นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่เหมาะสมกับความสามารถของเขาจะช่วยให้ นักเรียนประสบความสำเร็จ
และแบบฝึกช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่นหรือจุดบกพร่องของนักเรียนได้เด่นชัด ซึ่งจะช่วยให้ครู
ได้ปรับปรุงและแก้ไขปัญหานั้นๆ ได้ทันที่

ในการใช้แบบฝึกยูนิกคิดในการฝึกทักษะการคิด นั้น ได้นำไปใช้ควบคู่กับ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วว่าเป็นแผนการจัดการเรียนรู้
ที่เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน เมื่อนักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดจากแบบฝึก
ครบทุกชุดแล้ว ครูผู้สอนก็จะวัดทักษะการคิด โดยเป็นแบบวัดที่สอดคล้องกับสิ่งที่นักเรียน
ได้เรียนรู้และแบบวัดทักษะการคิด ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น ก็ผ่านการตรวจสอบ จากผู้ทรงคุณวุฒิ
และผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ทำให้แบบวัดทักษะการคิด มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้
วัดนักเรียนได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าแบบฝึกแบบฝึกยูนิกคิดสาระประวัติศาสตร์
เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนบ้านวังดิน
และเครื่องมือต่างๆ ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นผ่านขั้นตอนการสร้างที่เป็นระบบ สามารถส่งเสริมให้
ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิด เกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ
ความกระตือรือร้น ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองผ่านกิจกรรมในแบบฝึกที่หลากหลาย
ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการคิด ตามจุดมุ่งหมาย เป็นผลทำให้

แบบฝึกหัดนักคิด สารประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนบ้านวังดิน มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การสร้างแบบฝึก ครูผู้สอนควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างและควรสร้างอย่างมีระบบ โดยให้ทุกขั้นตอนสอดคล้องกัน
2. การสร้างแบบฝึกทุกครั้ง นอกจากตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญแล้วควรมีการทดลองจริงกับผู้เรียนด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึก กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่ฝึกทักษะการคิดและสอดคล้องความสนใจของผู้เรียน ในสาระ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม สาระเศรษฐศาสตร์ สาระภูมิศาสตร์
2. ควรนำแบบฝึกทดลองใช้เพื่อศึกษาผลการใช้แบบฝึกที่พัฒนาขึ้น